

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

AÑO XXXVII (31)

Štev. (No.) 36

BUMNOS AIRES

7. septembra 1978

Preseljevanje narodov

Tisti, ki smo pred trlintridesetimi leti doživljali svoje lastno preseljevanje, se živo spominjamo nepretrganih kolon pešcev in vozil vsake vrste, ki so polnile naše ceste, ne proti domu, ampak proti neznani bodočnosti zunaj lastne domovine. Zapuščali smo svoje domove, svoja podjetja in poklice in z grenkobo v srcu in solznih očih brez premišljanja in oklevanja krenili svobodno naproti. Nikdar ne bomo pozabili tistih dni in razočaranj pri tistih, ki smo jim zaupali in jim vso vojno srečo želeli. Čutili smo, kako smo bili celemu svetu odveč. Tudi tisti redki, ki so z nami čutili, so premišljali, kaj naj počnejo z nami. Evropa v razvalinah nas ni mogla ne vzeti pod streho, ne prehraniti. Prekomorske dežele so se zanimale za naše zdrave, mlade in strokovno izveščane moči, ničesar pa niso hotele slišati o pohabljenih, starejših ljudeh, o ženah, otrocih. Spet se nam nudi prilika, da pribijemo: samo Argentina nas je bila takrat pripravljena sprejeti vse, brez izbire in brez kakršnihkoli pogojev. Šele par let pozneje sta prišli na vrsto ZDA in potem Kanada, a ti dve sta še postavljali vrsto pogojev, da je bilo mogoče prepluti morje. Dolga leta je trajalo, da so se naši bratje v novem, tujem svetu z velikimi žrtvami in potrpljenjem vendar uveljavili: eni bolj, drugi manj udobno, vsi pa, če so zdravi in delavni, imajo svoje domove in dobrega kruha in preostajanje, pa naj se ta kruh plačuje v dolarjih, funtih, ali pa v slabokrvnih pesih.

Mi smo se kar udobno namestili, kolikor je to v tujem svetu sploh mogoče. Sinovi, ki so izven domovine rojeni, te selitve sploh ne občutijo in jim je dom staršev lepa, gledanja vredna podoba, kamor na obisk polete, potem pa se hrepeneč vrnejo „domov“, kjer so bili rojeni.

Za nami pa sedaj drugi okušajo vse grenkobe takega preseljevanja narodov. Saj sploh ni prenehalo. Pomislimo na milijone ljudi, ki so iz rdeče Nemčije pribežali v svobodno na zahodu. Samo „zid sramote“ in kot najhujša ječa utrjena meja med rdečim vzhodom in svobodnim zahodom skuša preprečiti, da bi se ta beg nadaljeval.

Kaj drugega, kakor preseljevanje narodov je potovanje tisočev iz revnih dežel — tudi iz Slovenije! — v gospodarsko močne države. V Rusijo nihče ne sili, in njene satelitske države tudi ne. Bog ve, kaj bi bilo, če bi Rusija odprla svoje meje in dovolila svojim državljanom, da si lahko svobodno poiščejo mesta na svetu, kjer koli hočejo?

A svet danes razburja problem pravih beguncev, žrtev zadnjih vojska na daljnem Vzhodu. Po klavernem zaključku vojne v Koreji so zahodni „demokrati“ z ZDA na čelu začeli vojno v Vietnamu, kjer je tekla ne le anglosaška, ampak tudi slovenska kri. Posledička vegaste ZDA politike je bil umik njihovih čet z bojišč. Z njimi so hoteli zapustiti komunistom prepuščeno domovino tudi stotisoči ljudi, ki so jim zaupali in zanje tvegali svoje življenje. Rdeči požar se nevzdržno širi na tem nesrečnem koncu sveta in z njim novi desetisoči ljudi, ki iščejo svobode na svetu, pa je ne najdejo.

Nedavno je dobro informirani švicarski dnevnik „Neue Zürcher Zeitung“ prinesel pretresljivo sliko begunskega problema današnjih dni. Tam bremo, da je samo zadnje tedne 160.000 ljudi zbežalo iz Vietnama na — Kitajsko. 300 do 400 tisoč se jih na to pot pripravlja. 120.000 beguncev je dobilo zasilno zatočišče v begunskih taboriščih v Tajlandiji, kamor so iz sosednje-ga Laosa pribežali, da si rešijo življenje. 10.000 jih je pribežalo v Malazijo. Cenijo, da je vsaj milijon Vietnamcev zapustilo svoje domove, zlasti kmetije, in iščejo zaposlenje v drugem delu dežele, kjer bodo delali po tovarnah in kjer jih nihče ne pozna. 100.000 muslimanov je iz rdeče Burme pribežalo v Bangladeš. Hongkong ob kitajski meji dobiva dnevno od tam še enkrat več beguncev kakor pred letom. 10.000 beguncev se je pretolklo do Filipinskih

Naslov se čudno sliši. Pa je vendar res, da naziv „neuvrščenost“ (nonalignment) ni pravilen, pač pa napačen. Povedati namreč hoče, da je na svetu znatna skupina držav in držav, v prvi vrsti tistih, ki so rastle po zlomu kolonialnih imperijev kmalu po koncu druge svetovne vojne kakor gobe po dežju, katere bi rade ostale nevtralne do obeh blokov, zapadnega demokratičnega z Ameriko na čelu, in vzhodnega komunističnega pod vodstvom Sovjetije. Toda po začetnem navdušenju za organizirano skupnost pod imenom neuvrščenosti se vedno jasneje izkazuje, da ideja nevtralnosti ni praktična in zatoj nima bodočnosti. Kajti neuvrščenih držav v resnici ni.

Ali je ta ideja pred 24 leti zrasla ne zeljniku Josipa Broza-Tita ali kje drugje, se ne more z gotovostjo dognati. Je pa zelo verjetno, da je njen izvor v Jugoslaviji. Nedavna zgodovina nam pove, kako se je Tito s svojimi trabanti po usodnem kregu s Stalinom znašel hipoma sam samecat, ko ga je l. 1948 Stalin vrغل iz svetovne komunistične bratovščine — Kominforma. Če bi se bil vrغل v naročje Amerike (ki bi ga bila rada objela), bi bilo njegovega komunističnega vladanja kmalu konec, in to je dobro vedel. Torej — ne v Rusijo, ne v Ameriko, kam potem?

Pa se je lisjak zatekel po pomoč in zavezništvo k voditeljem držav, ki se tudi niso hotele vezati ne s Sovjetijo, ne z Ameriko. Skupno z indijskim Nehrujem, egiptovskim Nasserjem, indonezijskim Sukarnom in še nekaterimi manj pomembnimi mu je uspelo povzati te dežele v zelo rahlo in zdrobljivo sodelovanje in mu dati ime neuvrščenih. Zamisel je bila zlasti za tedaj porajajoče se nove države zelo vabljava, in na prvem zborovanju v Beogradu je vladalo veliko navdušenje, Tito je bil na vrhuncu svoje mednarodne slave. Toda začetna glorijska ni imela trajne veljave.

Kmalu se je začelo čutiti, da je velika večina držav — pripadnic neuvrščenosti — v velikih gospodarski in socialni stiski, a med seboj si ne morejo pomagati, ker pač siromak ne more reševati drugega siromaka, pač pa se lahko med seboj kregajo in lasajo. Kam po pomoč? Začelo se je med njimi zanje pozitivno gibanje, da je treba svetovno ekonomsko strukturo predelati tako, da se prepada med tistimi, ki imajo in tistimi, ki nimajo, zmanjša in izravna. Akcijo so prenesli v Združene narode, kjer so radi svoje številčnosti kmalu dobili večino, vendar uspeh je bil majhen. Politično so kot skupina dosegli v večino nekaj resolucij, ki niso rodile rezultatov. Tako je država za državo začela iskati stike, eni z zapadnim, drugi z vzhodnim blokom — neuvrščenost se je začela rahljati. „Odvrgli smo kolonialno oblast pred 15 leti,“ je izjavil neki afriški zunanji

otokov. Več tisoč je na obupni morsk poti proti 5.000 km. oddaljeni Avstraliji. Pravijo, da je morje prizorišče groznih tragedij: na skromnih čolnih ali navadnih splavih skupine bolnih, sestradih, od žeje umirajočih ljudi, ki prosijo mimo vozeče ladje rešitve, a te jih ne marajo rešiti. Ni država na tem božjem svetu, ki bi jih hotela vzeti na suho.

Problem teh nesrečnih ljudi je strašen. Nimajo sosedov, kamor bi se zatekli. Tajlandija se jih boji, ne ve, kdo je med begunci za rdeče in kdo proti njim. Malazija pravi, da zanje nima ne kruha ne zaposlitve, ob drugih mejah jih čaka še hujša usoda kakor doma. Zato je morje njihovo edino upanje. Tragedija teh ljudi končno le zbujaja vest v nekaterih deželah. ZDA so menda že naročila svojim ladjam, da naj vzamejo na krov vse begunce, ki nanje naletijo pri svojih voznjah. Po dosedanjih poročilih najmanj polovica vseh beguncev, ki beže po morju, ne pride do cilja in boje se, da se bo isto zgodilo tudi z ostalo polovico, to se

UVRŠČENA NEUVRŠČENOST

minister na sedanjem sestanku neuvrščenih v Beogradu, „in zdaj smo gospodarji v svoji lastni hiši. Toda hipoma smo odkrili, da je naša miza prazna. Eventualno se bomo obdržali na lastnih nogah. Toda kako bomo med tem jedli?“

To je osnovno in kardinalno vprašanje. Pridruži se temu še kruta politična, vojaška in socialna realnost neprestanih medsebojnih sporov in sovražnosti, ki vsako državo posebej sili k vzpostavljanju stikov z različnimi „blokovnimi“ državami, od katerih pričakuje razumevanja in asistencije. Ne zaleže veliko vztrajno Titovo dokazovanje (Tito je sestanek vodil), da je na dolgo roko koristno za vsako državo, da svoje probleme rešuje s skupnimi močmi neuvrščenih.

Na konferenci v Beogradu tudi ni bilo mogoče zakrpati raztrgane ideološke mreže, ki se bolj in bolj trga naprej med onimi zastopniki neuvrščenih držav, ki trdijo (Kuba!), da je „val bodočnosti socializem“, in med tistimi, ki so odločno izjavile, da ne bodo prišle na prihodnji sestanek v Havano, če kubanske čete ne izginijo iz Afrike. Poročevalci z beograjskega sestanka pišejo, da so se debate o zelo važnih zadevah razblinile v brezpomembno retoriko in se sprevrgla celo za zaprtimi vrati v kričanje in zmerjanje, ki ga eden med njimi imenuje pandemij (epidemija čez celo zborovanje).

Menda so zborovalci v Beogradu imeli pred očmi dejstvo, da postaja organizacija neuvrščenih brezpomembna in bo sčasoma zaspala spričo dejstva, da probleme Tretjega sveta in neuvrščenih držav spretnije in uspešneje rešujejo regionalni fojumi za uravnavanje političnih, ekonomskih in krajevnih zadev. Taki forumi so med drugimi recimo Konferenca Združenih narodov za trgovanje in razvoj, ali Organizacija afriške enotnosti, ali Organizacija ameriških držav, ali Združenje južno-azijskih držav. Vse te ustanove so začele Zvezo neuvrščenih držav postopoma zatempnjevati in izločati iz mednarodnih akcij in kazno je, da ta nima bodočnosti. Dokler je živ, jo bo morda skušal ohraniti vsaj navidezno pri življenju Tito, ki je od ustanovitelj edini še pri življenju. Izgledi so slabi.

Značilno zanimiva je risba, ki je bila priobčena v zvezi z beograjsko konferenco v neki reviji: Cela vrsta predstavnikov neuvrščenih je na nji, sredi med njimi pa Tito. Vendar nihče ni okrog njega, eden za drugim jadno marširajo proč, nekateri proti stricu Samu (Egipt, Saudska Arabija), ki stoji na eni strani risbe in je videti le črtaste hlače in copate z zvezdami, drugi pa hitijo v nasprotno smer proti boljševisku v škornjih s srpom in kladivom ter zakrpanimi hlačami (Alžirija, Kuba, Vietnam). Njihov „firer“ Tito pa ostaja — sam, in se razočaran ozira za njimi.

L. P.

pravi vsaj 5000 na mesec, tudi se boje, da se bo število teh beguncev kljub vsemu potrojilo. In na vse to svet molči: molče velesile, molče dobrodne ustanove, ker nimajo klci revežev nikjer odmeva, molče rdeče pobarvane organizacije za obrambo človekovih pravic. Še huje se obeta. Ameriške države so kvoto tovrstnih beguncev znižale od dosedanjih 170.000 na 25.000 letno, Francija, ki je bila nedavno gospodarka teh dežel, posnema ZDA, pravtako Kanada, Švedska in ostali. V Palestini že desetletja dolgo deset in desetisoči Arabcev žive pod šotori za mejami Izraela in na račun Društva narodov čakajo rešitve palestinskega vprašanja.

Kje bo konec tega preseljevanja narodov? Tisti, ki so dolgo imeli priliko, da bi to tragedijo preprečili, danes mešetarijo s povzročitelji tega zla in jih prav malo, ali pa nič ne zanima to vprašanje, če jim ne gre v njihove račune. Navadno so zelo daleč od resnične volje, da bi pomagali revnemu svetu in zares branili osnovne človekove pravice. güe

Dr. Kolaričev življenjepis škofa Rožmana

Pred nekaj meseci smo pisali, da je to veliko delo dotiskano, in da so ga ponekod naročniki že prejeli. Tudi k nam je prišel takrat en izvod po dobroti in pazljivosti prijatelja, ki nam ga je iz Evrope osebno prinesel. Naša oddaljenost, kamor pošta, ki ne gre po zraku, potrebuje navadno mesece časa, da jo pripeljejo vedno bolj redki parniki, je kriva, da smo zaradi pomoči v odpremljanju, prišli do knjige šele nedavno. Po knjigi je bilo mnogo povpraševanja. Mnogi so jo naročili vnaprej, večina pa je čakala, da to stori po stari navadi: ti meni knjigo, jaz tebi denar. Pa bo marsikoga prihod knjige v Argentino presenetil. Kje naj dobim denar za knjigo, ki bi jo tako rad imel? Kopljemo se v milijonih, saj imamo v inflaciji svetovno prvenstvo. Nismo lačni ne strgani, imamo svoje hišice in svoje delo, a ne ostaja nam kaj prida za ostale potrebe. Žal, da pod ta pojm spada tudi naš tisk. To čutijo tudi vse slovenske publikacije, ki izhajajo v svobodnem svetu in so navzane le na prispevke naročnikov. Upamo, da bo kljub tem težavam le mnogo takih, ki bodo zmogli to žrtev in na ta način pokazali svoje spoštovanje in hvaležnost do škofa-mučenika in priznanje za ogromno delo, ki ga je opravil avtor življenjepisa, dr. Jakob Kolarič, ki je v izredno težkih okoliščinah začel in dokončal to delo, ki bo imelo trajno vrednost.

Dr. Kolarič je hotel s svojim delom pokazati podobo dr. Gregorija Rožmana kot škofa. Tudi če bi ne bilo pri nas revolucije in vsega, kar jo je spremljalo, bi bil življenjepis Rožmanov še vedno zanimiv. Zanimivo je, da so vsi življenjepisi slovenskih škofov novejših dobe izšli izven domovine: Jegličev življenjepis je bil sicer napisan in že pripravljen za tiskalni stroj, ko je Italija okupirala Ljubljano in knjiga ni mogla iziti zaradi vsebine v nekaterih poglavjih, ki jih pisatelj ni smel izpustiti, če je hotel, da bi bila Jegličeva podoba popolna. Življenjepis tega velikega našega škofa je izšel v Celovcu, ponovno postavljen, in skromnejši obliki, kot bi bil v Ljubljani, a izšel je le! Svetniški škof dr. Janez Gnidovec je dobil svojega življenjepisa v Argentini. Tudi popravljeni življenjepis Baragov je izšel v Argentini. Monumentalni življenjepis škofa Rožmana je tudi mogel na svetlo le izven mej njegove škofije in domovine. Pisatelj je porabil dolga leta svojega življenja, zadnje čase že bolehen in v letih, ko bi imel pravico do počitka, pa se je žrtvoval do vseh meja mogočega, da bi dokončal s tretjim zvezkom to veliko in pomembno delo, ki je lahko v ponos ne le nam, ki živimo v svobodnem svetu, ampak tudi v tolažbo množici njegovih vernikov, ki doma niti njegovega imena ne smejo imenovati, kaj šele kaj o njem napisati. Gotovo ljudje doma že poznajo vsebino tega življenjepisa in jim je v veliko tolažbo, da je bila napisana dobra beseda v obrambo škofove časti; vsaj en močan glas resnice med poplavo pskov in laži.

Dr. Kolarič v tem obširnem, nad 1000 strani obsegajočem zvezku življenjepisa hoče pokazati pravo škofovo podobo v najtežji dobi njegovega škofovanja, med okupacijo in rdečo revolucijo ter državljansko vojno.

Škof, ki po božji volji postane odgovorna verska avtoriteta na ozemlju, ki mu ga določi papež, prevzame z imenovanjem ogromno odgovornost na svojo vest. Postane svojim vernikom duhovnik, ki zanje moli, učitelj, ki mora skrbeti, da je njegova čreda prav poučena o vsem, kar je v zvezi z verskimi resnicami in moralnim naukom, ki ga uči Cerkev. Opozarjati mora, na nevarnosti, ki njegovi čredi groze. Trpeti mora, in obsojati laž, kadar se brezbožne sile organizirajo, da bi mu onemogočile njegovo apostolsko delo.

Skoro četrtina strani tega zvezka je posvečena problemu škofovanja Rožmanovega v tej dobi. Prvo poglavje govori o tem, kako je komunizem že desetletje prej pripravljaval revolucijo pri nas.

V tej dobi so bili dnevi veliki tolažbe za škofa, ki je slutil, kaj prihaja, veličastni kongresi v Ljubljani: Evharistični kongres in Kongres Kristusa Kralja.

V drugem poglavju pisatelj pokaže škofa sredi bojne vihre: Njegova škofija, zasedena deloma po Nemcih, deloma po Italijanih, uničenje vsega, kar je bilo slovensko in katoliško v delu, ki so ga zasedli Nemci; na drugi strani hinavska in nezmožna italijanska zasedbena oblast, ki je naravnost izzivala vse po komunizmu okužene in nad lahi razočarane ljudi k „borbi proti okupatorju“, ki se je na ukaz Rusije začela in kmalu prelevila v rdečo revolucijo.

Škof Rožman je bil zvest papeškim okrožnicam, ki so o komunizmu spregovorile jasno besedo. Sam je bil o pogubonosni doktrini komunizma doobra poučen in prepričan; kot škof je učil, kar je o tem Cerkev spregovorila. V dolgih odstavkih pisatelj predstavlja škofa kot tolažnika trpečih, ki jih je bila Ljubljana polna, dežela pa je krvavela kakor še nikdar. V adventu in postu govori svojim vernikom s prižnice, organizira pobožnost prvih petkov in prvih sobot. S posebno pripravo in odlično organizacijo, pripravlja slovesno posvetitev brezmadežnemu Srcu. Priporoča češčenje Fatimske Mater božje. Pripravi spokorni in spravi dan. Organizira Katoličane v dobrodelno akcijo za pomoč beguncem in izgnancem. Predvsem pa moli, moli kot bojevnik z Bogom, tako da ga je bilo vsak čas mogoče najti na kolenih v njegovi kapeli.

Pomaga vselej in vsakomur, če le more. „Marsikoga sem rešil smrti,“ napiše nekje. Tudi komunistom!

Življenjepisec na teh straneh z vso vestnostjo in brez pretiravanja opisuje delo dr. Rožmana kot katoliškega škofa vernikov, ki jih je zadel največja nesreča, ki kak narod more zadeti: izguba svobode, preganjanje vere, državljanska vojna in rdeča revolucija, nadloge, ki so decimirale njegovo ljudstvo in proti katerim je bil njegov glas neredko glas vpijočega v puščavi.

V tretjem in četrtem poglavju pisatelj na skoro 250 straneh pod naslovom „Umaženi škof“ in „Pot v nekrvavo mučeništvo“ opisuje najgorenjše trenutke škofovega življenja, skoro celo desetletje trpljenja in ponižanj, kakor jih je malo ljudi pretrpelo. O tem, bo, če prav vem, v eni naslednjih številkih govoril človek, ki te razmere do dobra pozna. Prav je, da ob branju življenjepisa poslušamo mnenja onih, ki so tiste čase v sredini dogodkov doživljali in ki so v stanju napisane dogodke potrditi, ali nejasnosti pojasniti. To je želja pisatelja samega.

Zadnji dve poglavji „Potujoči misijonar in škof“ ter „Mene čaka samo še grob“ je pisatelj namenil, da skoro na 200 straneh opiše delo škofa Rožmana v desetih letih, ki jih je preživel v svobodnem svetu, žrtvujoč vse svoje moči za dušni blagor svojih širom sveta razkropljenih vernikov. Dr. Kolarič je imel priliko v teh letih biti mnogokrat blizu svojega škofa, slišati iz njegovih ust, kar nihče drugi ni, in zapisati tako, kakor je videl in slišal. Zato je ta del življenjepisa najbolj pristen, človeški, poln občudovanja in spoštovanja, pa tudi poln strahu, kaj bo, ko bo naš pastir odšel od nas po plačilo k Bogu. Opis njegovih zadnjih dni je nekaj pretresljivega: Glejte, tako umira pravičnik!

Morda bo kdo, zlasti tistih, ki takratnih razmer niso doživljali, včasih pogodrnjal, zakaj toliko obširnih opisov, ki s škofom Rožmanom niso naravnost v zvezi. Prav zato so ti opisi potrebni, da zlasti mlajši rod, ki je v nevarnosti, da podleže prigovarjanju z druge strani, naj vse, kar se je takrat dogajalo, že pozabimo, kljub temu zve za dogodke, ki so bili ozadje življenjepisa. Zgodovine ne sme pozabljati. Njena dogajanja so veljavna za vse čase in njeno poznanje naj bi bila šola za bodočnost.

KK.

JANEZ PAVEL I. S ČASNIKARJI

USTOLIČENJE BREZ KRONANJA

Novi papež Janez Pavel I. je takoj začel s svetovno pastoralno akcijo, ko je med prvimi avdiencami, še pred svojim uradnim ustoličenjem, sprejel v Benediktinski kapeli na tiskovno konferenco nad 1000 predstavnikov svetovnega tiska, radija in televizije.

Svoj živahen značaj je pokazal s tem, da je med avdienco večkrat opustil pripravljeno besedilo ter se prosto razgovarjal z časnikarji. Spomnil se je izjave kardinala Mercierja s konca prejšnjega stoletja, ki je dejal, da bi bil sv. Pavel, če bi danes živel, prav gotovo časnikar. Neki moderni verski pisatelj pa je dodal, da bi bil v današnjem času poleg tega tudi najmanj direktor svetovne tiskovne agencije Reuter. Janez Pavel I. je k temu še dodal: „Toda jaz pravim, da ne bi bil samo direktor Reuterja, temveč bi si preskrbel prostor na italijanski televiziji in radiju ter brez dvoma tudi na ameriški NBC (National Broadcasting Corporation).“

Prisotni so Janeza Pavla I. nagradili z burnim ploskanjem za anekdoto.

Janez Pavel I. se je zahvalil svetovnemu tisku za poročanje o smrti njegovega prednika ter o konklavu, na katerem je bil on izbran za novega vodjo katoliške Cerkve. Kritiziral pa je nekatere „zgodbe“ o predkonklavskih razgovorih med kardinali ter časnikarjem izjavil: „Zagotavljam Vam, da ni bilo nobenih skupinic med kardinali“ in pozval svetovni tisk, naj vedno poroča o velikih zadevah Cerkve, ogiblje pa naj se „drobtin“, ki so brezpredmetne. Spomnil je časnikarje na italijanskega časnikarja Avanzinija iz 19. stoletja, ki je takrat komentiral: „Javno sti ne zanima, kaj Napoleon III ali pruski kralj pravita, temveč, kakšne barve hlače nosita, ali so sive ali rdeče in ali kadita cigarete ali ne.“ Takih „drobtin“ naj resen tisk ne pobira.

Janez Pavel I. je pripomnil: „Prosim vas in priporočam Vam, da predvsem skrbite za obrambo božjih stvari, ki so svete dimenzije človeške stvarnosti.“

Svoj nagovor na zbrane časnikarje z vsega sveta je Janez Pavel I. zaključil: „Papež in Cerkve morata včasih pozivati na duha radodarnosti in nesebičnosti, da bi na svetu končno zavladale pravičnost, ljubezen in mir.“

Kakor takoj od nastopa svojega vladanja Cerkvi je Janez Pavel I. tudi na tiskovni konferenci govoril v prvi osebi ednine „jaz“, namesto dosedanjega običaja v prvi osebi množine „mi“.

Za ustoličenje Janeza Pavla I. je bil v nedeljo, 3. septembra t. l. pripravljen na trgu sv. Petra prostor pred rimsko

baziliko tako, da je bil pod stalnim nadzorom italijanske policije, ki je razpostavila na strateških položajih okoli trga in po Rimu nad 10.000 varuhov reda. Ustoličenja so se med drugimi veljaki udeležili argentinski predsednik Videla, ameriški podpredsednik Mondale, španski kralj Janez Karel, belgijski kralj Baudoin, kanadski predsednik Trudeau in drugi. Trg je napolnila množica nad 200.000 vernikov in turistov z vsega sveta.

Ustoličenje je bilo enostavno: Janez Pavel I. je dobil belo štolo s šestimi križi in okrašeno mitro, nakar so mu vsi kardinali poljubili prstan v znak priznanja njegove avtoritete. Kronanje s tiaro so opustili po več kot 1000 letih. Prvič je bil papež kronan leta 795.

Roke proč od politike! Čigavo geslo je to?

Pridi na večer v Slomškov dom, v soboto, 30. septembra 1978, ob 20.

papež Pavel VI. pa je tiaro prodal in izkupiček razdelil dobrodelnim ustanovam. Zadnja papeža, ki sta bila kronana s tiaro sta bila Janez XXIII. in Pavel VI.

V nagovoru na vernike, ki so bili že v nedeljo dopoldne zbrani na trgu sv. Petra, je ob svojem blagoslovu „urbi et orbi“ Janez Pavel I. izjavil: „Poskusimo napraviti iz sveta kraj, kjer bo več molitve in manj bojev.“

Sadat in Begin s Carterjem

V sredo, 6. t. m. sta se na pobudo am. preds. Carterja po več mesečnem presledku spet sešla na mirovna pogajanja egipčanski diktator Sadat in izraelski predsednik Begin. Carter je sestanek organiziral v svoji rezidenci Camp David v ZDA, da bi napravil še en poskus za rešitev arabsko-izraelskega vprašanja. Carter meni, da od izida tega sestanka odvisi tudi njegova politična bodočnost.

Tudi egipčanski diktator Sadat je izjavil, da je „ta sestanek zadnja prilika“ za doseg mirne rešitve arabsko-izraelskega vprašanja. „Ta sestanek bo odločilni trenutek, ki nas bo popeljal ali k mirni rešitvi ali pa v smer, bogvedi kam. V obeh primerih bomo mi, Arabci, izvršili svojo dolžnost,“ je dodal Sadat.

Izraelski predsednik Begin pa nasprotno trdi, da sestanek v Camp Davidu „ni zadnja prilika za mir.“ Begin je izjavil, da bo predlagal, naj bi se izraelska in egipčanska delegacija sestajali tako dolgo, dokler ne bi dosegli

MEDNARODNI TEDEN

KITAJSKI KOMUNISTIČNI diktator Hua se je ob vračanju iz Romunije in Jugoslavije v Peking ustavil za tri dni v Teheranu v Perziji, kjer je ob pozdravu perzijskemu šahu Rezu Pahlevi ponovil, da Kitajska „nasprotuje politiki ekspanzije, agresije in dominacije velikih sil in se bori proti vmešavanju v notranje zadeve drugih držav in kršenju suverenosti pod kakršnim koli izgovorom.“ Hua je izjave so bile, med njimi opazovalci, spet naperjene predvsem proti ZSSR, ki je mejna soseda Irana. Hua in perzijski šah sta podpisala kulturno pogodbo, kakor jo že ima Iran sklenjeno z Združenimi državami Severne Amerike in Sovjetsko zvezo.

AVTRALSKA POLICIJA je aretirala 19 oboroženih Hrvatov v vojaških u-

niformah v nekem skritem taborišču v avtralski pušči. Zbrali so se iz Camberre in Sydneya v taborišču, kjer so si nadelali uniforme in črne čepice z rdečimi in belimi hrvaškimi znaki. Policija meni, da so se zbrali za vojaške vaje, hrvaška skupnost v Avstraliji pa trdi, da so „hoteli napraviti samo film o svojih vajah kot spomin na izlet.“ Aretiranci so bili minuli ponedeljek postavljeni pred sodišče, obtoženi zarote.

mirne rešitve problemov na Bližnjem vzhodu. Begin je še dodal: „Usoda našega naroda ne bo odločena ne na tej ne na nobeni konferenci. Judovski narod je živel že tisoče let in bo živel še tisoče let po konferenci v Camp Davidu. Konferenca v Camp Davidu ni zadnja prilika v mirovnem procesu na Bližnjem vzhodu, ki ga je Sadat začel

Kaj je SLS? Čemu služi?

Pridi na večer v Slomškov dom, v soboto, 30. septembra 1978, ob 20.

lanskega novembra. V življenju se nove prilike ponujajo vsak dan,“ je zaključil Begin.

V Moskvi, kjer nasprotujejo miru na Bližnjem vzhodu, so označili konferenco v Camp Davidu za „protiarabsko zaroto, s katero hočejo preprečiti pravičen mir na Bližnjem vzhodu“, medtem ko Sirija, ki tudi nasprotuje Sadatu, napoveduje nove zapletljive na tem področju.

V Vzhodni Nemčiji, in druge na Madžarskem. Bila pa je, tako kot ostale sodepisnice sklepne pogodbe na Konferenci za varnost in sodelovanje v Evropi, obvezana prijaviti svoje orožne vaje, kar je res storila za one v Nemčiji, ne pa za madžarske, češ, te niso pomembne in le manjšega obsega. A prav s temi je nameravala započeti vojaške akcije, kar naj bi velikopotezni manevri v Nemčiji prikrili.

Najprej je 27. julija 1985 prekorajčila ena sovjetska motorizirana divizija ogrsko-jugoslovansko mejo in se napotila proti Zagrebu. Jugoslovanske obmejne enote so se ji sicer uprle, a bile kaj kmalu prisiljene na umik proti Zagrebu. Ne dolgo za prvo ji sledi še druga divizija. Istočasno zavaruje brez odpora dohod do Beograda sovjetska letalska eskadra. Rusi nameravajo zasesti Zagreb, vzpostaviti zvezo s svojimi letalskimi enotami vzhodno od Beograda ter se nato zasukati na zahod proti Ljubljani. Prosovjetski odbor za zaščito Jugoslavije prevzame začasno vladu.

Do tod je šlo sovjetom vse po načrtu. Ne pa naprej. Usteli so se glede ohlapnosti Zahoda, ki po mnenju Kremelja ne bo voljan izpostavljati se v Jugoslaviji. O tem pripoveduje knjiga:

„Kljub mnogim opozorilom ni imel NATO pripravljenih ukrepov za tako pretnjo v Jugoslaviji. Ta država je ostala v pravem pomenu besede 'sivo področje'. NATO ni bil obvezan stopiti avtomatsko zanj v bran. A Zahod se nikdar ni odpovedal pravici zanimati se za tamkajšnja dogajanja, kot bi se lahko sklepalo v primeru Madžarske 1956 in Češkoslovaške 1968. Nevtralnost Jugoslavije je bila očitno življenjske važnosti za Zahod. Je pa

Por un mundo mejor

En el primer mensaje que dió al mundo el nuevo pontífice Juan Pablo I. anunció el propósito de poner todas sus fuerzas físicas y espirituales al servicio de la paz y la justicia. De ese mensaje extraemos los siguientes párrafos:

Bajo esta luz, nos ponemos enteramente, con todas nuestras fuerzas físicas y espirituales, al servicio de la misión universal de la Iglesia, que es lo mismo que decir al servicio del mundo: es decir, al servicio de la verdad, de la justicia, de la paz, de la concordia, de la colaboración en el interior de las naciones, así como en las relaciones entre los pueblos. Ante todo llamamos a los hijos de la Iglesia a tomar conciencia, cada vez mayor, de su responsabilidad: "Vos estis sal terrae, vos estis lux mundi" (Mt. 5, 13 S.).

Superando las tensiones internas que se han podido crear aquí y allá, venciendo las tentaciones de acomodarse a los gustos y costumbres del mundo, así como a las seducciones del aplauso fácil, unidos en el único vínculo del amor que debe informar la vida íntima de la Iglesia, así como también las formas externas de su disciplina, los fieles deben estar prontos a dar testimonio de la propia fe, ante el mundo: "Parati semper ad satisfactionem omni poscenti vos rationem de eam quae in vobis est, spe" (I PE 3, 15).

IZ ŽIVLJENJA IN DOGAJANJA V ARGENTINI

Nepričakovana in nenadna je bila odločitev predsednika države generala Videla, da potuje v Rim na svečano ustoličenje papeža Janeza Pavla I. Kot je bilo potovanje nenadno, je bilo tudi precej debate o umestnosti ali neumestnosti tega koraka. Zlasti še, ko se je razvedelo, da tudi v vojaških krogih ni bilo popolnega soglasja glede tega, če je pametno tako potovanje.

Treba je namreč upoštevati, da argentinska vlada nima najlepšega ugleda v svetu. O tem smo v našem listu že večkrat obširno pisali. Predsednik Videla se je tako izpostavil, da med svojim bivanjem v Rimu doživi protiaragentinske demonstracije, da zaradi pritiska komunističnih in socialističnih sektorjev ne bi bil primerno sprejet s strani italijanske vlade, in tudi da bi se proti njemu samemu izvedel atentat; ni namreč skrivnost, da se v Rimu nahajajo visoki pobegli volje argentinske komunistične gverile.

Vse te možnosti je vlada proučila, in general Videla se je odločil za svoje potovanje. Uspeh, čeprav ga bo treba proučiti s časom, je bil vsaj na prvi pogled jako pozitiven: sprejet je bil pri novem papežu, se sestal z najvišjimi italijanskimi vladnimi osebnostmi, imel razgovore s predstavniki raznih držav, ki so prihiteli v Rim na papežev slav-

ročju bo pozitiven sestanek argentinskih predstavnikov z vodji italijanske petrolejske družbe. Prišlo pa je tudi do sestanka med generalom Videlom in podpredsednikom jugoslovanske vlade. Lazar Kolisevki je skušal prepričati generala Videla o važnosti in ugodnosti jugoslovansko-argentinskega sodelovanja, in o potrebi oživetja gibanja neuvrščenih, katerih zadnji kongres v Beogradu se je kaj mlačno končal.

Seveda je v Rimu prišlo do raznih protiaragentinskih izjav, nekaj manjših manifestacij ipd., kar pa spričo ostalih uspehov niti ne pride v poštev. General Videla je s svojo odločitvijo potovanja žel lepe sadove, takih osebno kot v prid države. Doma pa so politični opazovalci poudarjali njegovo „korajžo“, s katero se je napotil v Evropo.

Doma je seveda pustil nekaj neresenih problemov, in ti so ga počakali do povratka. Prvi med njimi (ne najvažnejši) je imenovanje novega vzgojnega ministra, kar predstavlja ne majhen glavobol za celotno vojaško vladu. Od vsega začetka je bilo to ministrstvo v civilnih rokah, in je eno izmed maloštevilnih, ki ni rodilo zaželenih in pričakovanih uspehov. Vse dosedanje iskanje je bilo zaman, kajti ne gre le za primerno osebo, temveč tudi za primeren program, ki naj argentinsko vzgojo potegne iz kroničnega močvirja, v katerem se nahaja že desetletja.

Prvi korak vojaške vlade ob nastopu je bil, na vzgojnem polju, povrnitev reda v učilnicah, tako srednjih šol kot zlasti univerz. Iztrebiti je bilo treba revolucionarne elemente in doseči cilj, da se v šolah poučuje, ne pa vzgaja gverilce. To so relativno hitro dosegli. A to je bilo tudi vse. Premoščena je bila socialna anarhija, a vzgojna anarhija, ki ni za državo na dolgo roko nič manj pogubna, še vedno obstaja. Narediti red tudi v tem, bo delo novega ministra, in nihče mu tega dela ne zaveda...

Začetek tretje svetovne vojne v Sloveniji?

II

Zaradi teh in drugih razmer se je Sovjetska zveza med drugim resno ukvarjala z mislijo o invaziji v Jugoslavijo, s čemer bi tudi ostrašila in oslabilila ZDA, ki jih je imela za neodločne in ni verjela, da bi v tem primeru kaj resno posegle vmes, a najmanj, da bi zaradi tega zanetile svetovni požar. V tej zvezi je napisal za kremeljsko vlado „najboljši moskovski Kissinger v ozadju“, kot ga imenuje knjiga, Rus Y. I. Rjabuhin, absolvent harvardske univerze, „strogo tajno poročilo“, v katerem pretresa razloge za in proti vdoru:

a) slaba federalna vlada v Jugoslaviji je nepriljubljena pri večini narodov Jugoslavije, razne republiške vlade pa so nepriljubljene pri vseh drugih republikah;

b) če bi Sovjetska zveza intervenirala v korist ene republike proti drugim, bi mi imeli še nekaj podpore pri narodu (medtem ko je na Poljskem ne bi imeli prav nič);

c) naši komunistični prijatelji v prosovjetskem Srbskem odboru za zaščito Jugoslavije — ki se po umoru mestnega načelnika poljskega mesta Wrocławu počutijo brez Rusov povsem go-li in nezaščiteni — želijo, naj bi Rdeča armada prišla v Jugoslavijo;

d) naši vojaki bi morali v Sloveniji in na Hrvaškem (v primeru invazije) zapirati politike, namesto napadati od delavcev sedene tovarne;

e) taka nagla prekonorna operacija bi bila opozorilo poljskim in drugim delavcem, da se Rdeča armada nahaja v visokem stanju pripravljenosti in da se lahko bliskovito kreta.

Proti operaciji v Jugoslaviji bi ugo-

varjal v tem trenutku zaradi možnih širših odmevov. Vrhovni sovjetski vojni štab stavi namreč operacije v Jugoslaviji na isto stopnjo strateških možnosti kakor operacije pri invaziji v Zahodno Nemčijo. Če bi bili prepričani, da obstaja možnost državnega udara v vseh komunističnih državah vzhodne Evrope, kar bi obenem povzročilo tudi državni udar v sami Sovjetski zvezi, tedaj bi vsekakor bil jaz za invazijo v Jugoslavijo ali v Zahodno Nemčijo ali za oboje. Vendar tako daleč še nismo prišli. V tem trenutku smo prišli le do tega, da bi bilo želeli oslabiliti predsednika Thomsona. Začnimo ga poniževati na Srednjem Vzhodu in v Južni Afriki.

A te vrste nasvete, dobre ali slabe, je prehitela stvarnost. Zaradi prej opisanih razmer v Sloveniji, se je le nekaj tednov po tem „strogo tajnem poročilu“ „znašla Jugoslavija na robu državljanske vojne“, kot ugotavljajo pisci knjige in nadaljujejo:

„In tako se je zgodilo, da so dogodki prevzeli kontrolo. Prosovjetski odbor za obrambo Jugoslavije organizira neuspeli plenitveni pohod v Slovenijo, kar je pospešilo spopad med slovensko republiško in beograjsko federalno vlado. Odbor prosi Sovjetsko zvezo za pomoč. Istočasno so zaprli v Gdansk in Dresdenu neka podjetja zaradi odvajanja goriva v tovarne, ki so delale za vojni prevoz, in je zaradi tega prišlo tam do uporov, katere bi bilo nemara povsem nemogoče kontrolirati. Na vse to je sovjetska reakcija postala malone neizbežna.“

ZSSR je priredila dvojne vojaške manevre: ene v izredno velikem obsegu

težko jamčiti varnost deželi, katere zunanja politika temelji na načelu nevtrščenosti, kar so na svojo škodo lahko ugotovile Francija in Velika Britanija v primeru Belgije 1939.“

V nadaljevanju pravi Hackett: „No, zdaj je prišel vrag po svoje in NATO je bil prisiljen odločiti se — ali bolje rečeno, odločile so se Združene države ob nejevoljnem italijanskem popuščanju, dokler je bil Zahod nad njimi. Upoštevaljoč dolgo zgodovino italijansko-jugoslovanskih napetosti in v nadi, da bo izzvalo ugodne reakcije v Jugoslaviji, bi bile bistvene važnosti, ne uporabiti italijanske čete. In tako so se po nekaj dneh živahnih diplomatskih aktivnostih v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani nemoteno izkrcale v Reki, na dalmatinskem otočju in v Ljubljani ameriške elitne marine čete, zavarovane s svojim letalstvom iz italijanskega baz.“

V enem dnevu so te ameriške čete prišle do hrvaško-slovenske meje in pripravile sovjetom zasedo blizu Kostanjevice. Ni jim bilo treba dolgo čakati. Kmalu je prišla mimo sovjetska izvidnica s tremi tanki. Amerikanci so jo napadli in jo nagnali k umiku. ZDA so prvotno nameravale omejiti svojo intervencijo samo na Jugoslavijo. Zato so skušale prikriti ta prvi spopad, kar bi verjetno uspelo, da se ni posrečilo nekemu italijansko-ameriškem televizijskemu reporterju ujeti ta dogodek na filmski trak — in ga tako posredovati v svet. Na ta način se je Zahod ovedel, da sovjeti niso nepremagljivi — in v začetku avgusta 1985 je svet spet zagorel, topot v tretjo svetovno vojno.

S tem Moskva ni računala, a igra je bila začeta in tej prvi potezi je moral slediti druga. Kremelj se je odlo-

čil za okupacijo Zahodne Nemčije, čez katero so se spet razlivali potoki krvi. Iz Nemčije so se zagnale sovjetske tankovske divizije proti Franciji, a so jih NATO čete odbile. Po tem porazu so se sovjeti odločili za plinske napade s cijanidom in muštardom. Angleži so jim vrnili zob za zob, kar je bolj prizadelo Ruse, ker so se njihove plinske maske in zaščitna oblačila slabo obnesla.

Zanimivo je, da vse doslej ne eni ne drugi niso segli po jedrnem orožju. Šele po tem plinskem porazu so Rusi poslali nad angleško mesto Birmingham teledirigirano atomsko bombo. Zahod se je revanširal s še močnejšo na ruski Minsk. Medtem se je v satelitskih državah začela krhati poslušnost Sovjetiji in ves sistem se je rahljaj. Prvi se upro ruskemu poveljstvu poljski vojak, ki za njimi ukrajinski — in sovjetizem je povsod v razsulu. 22. avgusta 1985 se odloči ukrajinski oficir Vasil Duglenko, kateremu je še pod Hruščovim uspelo vrniti se v vrhovno vodstvo KGB v Moskvi, in ubije sovjetskega diktatorja Vorotnikova, prevzame oblast in ponudi premirje ameriškemu predsedniku Thomsonu.

Tako konča po petnajstih krutih dneh tretja svetovna vojna, iz katere izide Zahod kot zmagovalec.

Knjiga bo brez dvoma koristen informativni vir vojnim in političnim izvedencem, in upati je, da bo povzročila tudi uspešnejše obrambne ukrepe Zahoda proti napadom imperialistične Sovjetije.

A kaj, če bi napore vojnih in drugih strokovnjakov, znanstvenikov in tehniških izumiteljev raje posvetili razmišljanju, kako doseči mir med narodi na Zemlji!

Novice iz Slovenije

CERKNICA — Letošnje kulturne poletne prireditve v zeljski cerkvi so se začele 4. avgusta s koncertom Slovenskega okteta. Sledila je 11. 8. komorna izvedba Rossinijeve opere *Seviljski brivec* — nastopili so solisti ljubljanske opere J. Jeraša, F. Javornik, I. Sancin, J. Reja in A. Pucar ob spremljavi pianista I. Svarca. Koroški akademski oktet je koncertiral 18. avgusta, 25. avgusta sta nastopila harfistka Pavla Uršičeva in igralec Saša Miklavc. Zaključni večer pa bo priredil Slovenski trobilni kvintet — A. Grčar, S. Arnold, V. Trampuz, B. Šinigoj in B. Gruđen, ki bo poudarjal dela Gabriellija, Pourcela, Pezela, Bacha, Uroša Kreka in Ewalda.

CELJE — Po 28 letih bodo končno po dolgih prizadevanjih prvič prepletkali dvorano gledališča in na novo oblažili sedeže v dvorani. Tudi streho bodo obnovili; namesto s klasično kritino jo bodo prekrili z bakreno pločvino.

LJUBLJANA — Slovenija dosega po številu zdravnikov že visoko razvite industrializirane države. En zdravnik splošne prakse pride na 600 prebivalcev en stomatolog na 3000 in en farmacevt na 3500.

RADOVLJICA — Nekaj časa zaprt stavbo-hotel, ki je last zveze sindikatov Slovenije, so dali v upravljanje — samoupravni interesni skupnosti za počitek in rekreacijo delavcev iz Pančeva. Hotel, ki so ga dobili v upravo brezplačno, samo, da ne bi propadal, so že deloma obnovili.

NOVA GORICA — Novogoriški hotel Argonavti je kar zadovoljen z nočitvami. Več jih je imel kot lani. Kako pa so gostje zadovoljni, je težko reči. Pravi, da je najbližja okolica hotela „vzorno“ zanemarjena — črepinje, zarjaveli in polomljeni stoli in kozarci so povsod na ogled. In v restavraciji pa tudi drugod streha pušča. Pri lovljenju deževnice so skrajno reprezentativni, saj ji nastavlja vedra, v katerih navadno postavljajo na mizo ohlajeni šampanjec.

LJUBLJANA — Fasado cerkve ljubljanskih uršulink so prenovili. Seveda je prenovitev naletela na nekatere ugovore. Zato so tudi v listih napisali, da so si restavraciji predvsem prizadevali dati stavbi tako barvo, kot jo kažejo stare upodobitve. Na najstarejši upodobitvi iz leta 1761 — cerkev je bila sezidana v dvajsetih letih 18. stoletja — je vsa fasada snežnobela, njeni konstrukcijski členi pa so obarvani celo nekoliko temneje, kot so bili sedaj obnovljeni.

LJUBLJANA — Koruza je postala nenadoma eno najbolj iskanih stvari na slovenskem pa tudi jugoslovanskem trgu, in to kljub rekordni letini v Vojvodini in Slavoniji. Slovenska podjetja so si že lani zagotovila nakupe potrebne količine koroze in tudi že plačala. —

Nekaj iz zgodovine Triglava

Triglav, najvišja slovenska gora je bila osvojena pred 200 leti. Za to priložnost so slovenski planinci pripravili veliko slovesnost 26. avgusta pri Aljaževem stolpu na vrhu Triglava. V nedeljo 27. avgusta pa so v Ribičevem Lazu v Bohinju odkrili spomenik „štirim srčnim možem“ — Luku Korošču, Matevžu Kosu, Stefanu Rožiču in Lovrencu Wilomitzerju, ki so prvi „nemara, odkar svet stoji“ prišli na temo očaku slovenskih gor. Leto kasneje, 8. avgusta 1779 je bil, kot kaže, ponovljen vzpon na Triglav. V svoji knjigi je francoski naravoslovec B. Haquet zapisal: „Nisem izmeril vseh vrhov, a ker sem bil na najvišji točki Terogloua...“ Haquet je bil na Triglavu potem še leta 1782. Jeseniški kaplan Janez Dežman je prišel na vrh 8. avgusta 1809 v spremstvu Antona Korošca, sina Luke Korošca. Ta vzpon je znan po listku, ki ga je pustil v steklenici na vrhu. Leta 1822 ga je prejel stotnik Bosio: „Sem bil tako korashen, to nizmice (verjetno pismice, kajti Bosio ni obvladal slovensčine) naj is viskiki („gvischno“) tukaj ostane, nekar ga un nevsemi; narvezhi moje veselje je na gorah.“ Prva žrtev Triglava je bil prav Dežmanov spremljevalec Anton Korošec. Ta je 5. julija 1822 spremljal stotnika Bosia in tovariše, ki so opravljali višinske meritve. Ker so bile priprave dolgotrajne, se je Bosio odločil, da bo prenočil na Triglavu; z njim sta ostala le korporal Rothemel in Aton Korošec. Vreme se je ponoči poslabšalo, zajela jih je nevihta s točo in gromom, ki je ubil Antona Korošca. Prvič so Triglav osvojili z bohinjske strani, vendar pa največ obisko-

Potrebujejo je okoli 340.000 ton, a v Sloveniji je pridelajo le 30.000 ton. Prodajalci so se obvezali, da bodo koroze vskladiščili — stroške hrambe so plačala slovenska podjetja — in jo nato dobavljali v določenih rokih. Med tem pa je koroza postala precej dražja in koroza slovenskih podjetij je v Vojvodini „dobila“ noge. Seveda tožba ne bo manjkala, vendar pa koroze v Slovenijo ne bo... kakor je razvidno iz nekaterih primerov.

LEVPA NAD KANALOM — Poletni čas je možno izrabiti na razne načine. V tem kraju je mladina pripravila „mušje“ dirke in nekaj družabnih iger, ki jih sicer že ni več videti na vsakem koraku: vlečenje vrvi, plezanje po namiljenem drogu in podobno. Sedaj pa je čas, da povemo, kakšne so te „mušje dirke“. V Levpi so „mušji“ po domače osli. In dirke so kar dobro zabavale nekaj tisoč gledalcev: „mušji“ so se „odlično“ odrezali: dirkali so po večini, kadar se jim je zdelo in jezdece pridno stresali s svojih hrbtov.

LENDAVA — Občinski sindikalni svet in koordinacijski odbor za vprašanja delavcev, zaposlenih v tujini, si še nista oomogla od presenečenja. Pripravila sta velik shod, na katerega sta vabila delavce, ki so zaposleni v tujini, pa so bili na počitnicah v občini. Teh je menda bilo doma kar 2.000. Vabili so delavce, dali tiskati vabila s podrobnim sporedom: Dvajset funkcionarjev je vneto čakalo na delavce, a na shod je prišel le — eden... Nekaj bo narobe v ... deželi ... Danski.

Umrli so od 8. do 16. avgusta 1978:

LJUBLJANA — Marija Froehlich; Pavla Sporn; Ivan Kolarič, up., borec za sev. mejo. Aleksander Batič; Vinko Ogorelec; Marjan Zargaj; Marija Schwenner, 82; Justina Dobravc r. Brigelj; Rudolf Koblica, up. profesor; Rozi Zakrajšek r. Kalister; Martin Debeljak; Vlado Pilgram, prof. Stane Samarin, up.; Hinko Sieherl; Rudolf Ocvirk, up. mes. mojster; Franc Pance, up.; Albin Hlebs; Marija Lovrač r. Rebolj; Olga Frank, up. b. ur.

RAZNI KRAJI — Stane Zdešar, Tomišelj; Miha Lorber, up., 78. Prevalje. Slavko Rupar, up., Velike Lašče; Miha Kastelic, cestar, Radohova vas; Martin Arhar, Bled; Jože Pirc, Veliki Trn; Janko Miklavčič, 85, up. sedlarski mojster, Cerklje; Rudi Dolanc, Trbovlje; Jakob Randl, Petrovče; Jožefa Foršek, Škofljica; Marija Rifelj, 67, up., Ždinja vas; Aleksander Gruđen, Predstruge. Franc Urbančič, up. strojevodja, Novo mesto; Silva Šarabon r. Kranjc, Tržič; Pavla Požar r. Herbst, up. učit., Žalec; Jože Celinšek, 89, up. Sp. Rečica; s. Marija Dominika Nose, notredamka, Otočec ob Krki; Marija Zajec r. Černe, 73, Snebrje; Jože Savšek, Šmartno pod Šmarno goro; Jože Zamida, Polhovica; Gabriel Alič, up., Škofja Loka, Amalija Pavletič, Vrhnika; Ivan Fortunat, 87, Celje; Franc Nose, Struge na Dol.; Tone Vanelli, 55, Trbovlje; Ignac Podrekar, Klepar, Mojstrana; Marija Srebrnjak r. Avpič, Medvode; Herman Pajk, Celje; Jernej Zajc, tekst. mojster, Dravljje; Franc Bratušek, 67, Maribor. Marija Valentan, up., 87, Maribor.

Osebnosti

Smrti: Umrli je v Buenos Airesu 2. septembra t. l. v 74 letu starosti gđ. Marija Petelin; V San Justo sta umrli gđ. Ana Šmajd in Janez Juhant; v Trstu pa Jožefa Fajdiga. Naj v miru počivajo. Svojem izrekamo naše sožalje.

BUENOS AIRES

Slovensko romanje v Lourdes: „Baragov dan“

Letošnje romanje v nedeljo 20. avgusta k Materi božji v Lourdes je bilo ob 120-letnici prikazovanj v Lurdu in ob 110-letnici Baragove smrti.

Na romanju, ki smo mu dali ime „Baragov dan“, se je zbralo nad 1500 rojakov iz vseh krajev Velikega Buenos Airesa in nekaj zastopnikov iz notranjosti države.

Ob 15.30 je na prostranem vrtu pri lurski votlini zadonela slovenska pesem. Sledili sta ji dve desetki sv. rožnega venca, nato pa so bile pete litanije Matere božje. Mogočno petje, ki ga je vodila skupina pevcev, je pomagalo ustvarjati pravo romarsko razpoloženje. Po litanijah se je razvila procesija: križ, mošnje in fantje, narodne noše, ministranti, duhovniki, redovnice, dekleta in žene. Med duhovniki je bil tudi msgr. Maksimilijan Jezernik, rektor slovenskega zavoda v Rimu in tajnik papeške univerze „Urbaniana“ ter zastopnik rimske kongregacije za misijonske univerze in semenišča.

Pred gornjo cerkvijo, kamor smo odšli v procesiji, smo prejeli spominske podobice z Baragovo sliko in molitvijo za njegovo prištetje blaženim in svetnikom.

Velika cerkev, ki je zbrala toliko slovenskih romarjev, je bila živa podoba slovenske cerkve. V njej je bila sv. maša za žive in rajne Slovence v Argentini. Daroval jo je msgr. Anton Orehar, delgat slovenskega dušnega pastirstva v Argentini. V cerkvenem govoru je razvijal misli o našem svet-

renesanse oz. reformacije skozi dobo prosvetljenstva v materializmu XIX. veka in v današnji čas. Za vsako teh dob je podal označbo njihovih vodilnih predstavnikov. Poudaril je predvsem nam zdaj prenemalo znano dejstvo, da je ateizem v modernem smislu nastal samo v Evropi ob katolištvu v času reformacije in renesanse, v drugih delih sveta ateizmov do zadnjih čas niso poznali. Govorec torej o vzrokih ateizma, ga je spremljal po omenjenih časovnih razdobjih in pokazal brezbožstva razvoj: najprej prikriti ateizem libertincev, jasnejši pri predhodnikih francoske revolucije enciklopedistih, do svojega ateizma materialistov Feuerbachovega tipa, pa Engelsovega in Marxovega. Zanimiva je bila označba Nietschejevega „nadčloveka“, ob katerem je poudaril, da je bil ta filozof satanizma neke vrste mistik in bi ga bilo nekoč pogledati od te strani. Sklenil je jasno in fino podano predavanje s karakteristiko najnovejših nosilcev modernega brezboštva, o katerem je odločnega mnenja, da je že dosegel kulminacijo in je zdaj v očitnem propadanju.

Predavalnica Slovenske hiše je bila popolnoma zasedena ter je bila predavanje ljubljanskega profesorja s priznanjem sprejeto. Zivahna debata po njem, ki se je tikala teoloških problemov ob ateizmu, je pričala o uspelem kulturnem večeru.

SAN MARTIN

Sestanek Lige žena-Mati

Dne 16. avgusta je Liga žena-Mati v San Martinu spet imela redni mesečni sestanek. Na prošnjo jim je predaval g. Škerjanec o pokojninskem zavarovanju. Gospe so ga z veliko pozornostjo poslušale. Predavanju je sledila vrsta vprašanj.

Prihodnji redni sestanek bo 20. septembra ob navadni uri.

Lepo vabljen vse sanmartinske žene in dekleta!

Politiki se ne moreš izogniti. Ali to drži?

Pridi na večer v Slomškov dom, v soboto, 30. septembra 1978, ob 20.

niškem kandidatu, Ireneju Frideriku Baragu. Med drugim je dejal, da je Baraga letos združil verne Slovence na treh kontinentih sveta v ZDA, v Trebnjem na Dolenjskem in v Lourdesu pri Buenos Airesu. Baragu smo dolžni zahvalo za srečen prihod v Argentino pred tridesetimi leti. Njemu smo se v najtežjih časih našega zdomstva priporočili, on nam je s svojo prošnjo pri Bogu pomagal.

Baraga nam je dal zgled. Zgled zvestobe do vere in zvestobe do slovenskega rodu. Med sv. mašo je vodila petje skupina pevcev z organistom Štefanom Drenškom.

Letošnje romanje v Lourdes je bilo vsekarog mogočeno Marijino slavlje, lep „Baragov dan“ slovenske družine na južni polobli ob Srebrni reki.

V. kulturni večer SKA

V soboto, 19. avgusta je bil v okviru SKA zanimiv V. kulturni večer, ki ga je priredil teološki odsek SKA. Vodja tega odseka dr. M. Gogala je namreč ta dan predstavil predavatelja dr. F. Rodeta, teološkega profesorja iz Ljubljane in provinciala lazaristov, ki je službeno mudil med nami in je naš stari znanec že iz prejšnjih let. Tokrat je predaval o štirih razdobjih modernega ateizma. Predavatelj je moderni ateizem razdelil v štiri dobe: od

zagnal v delo; bil pa je tudi že skrajni čas. Nemci so tudi nameravali tam postaviti dom, ko so pa izvedeli, da bo tam Aljaževa koča, so namerno opustili.

„Aljaževa koča“ je bila odprta 9. julija 1896, prav v istem času so zgradili tudi Triglavsko kočo na Kredarici, ki je bila odprta 10. avgusta 1896. Župnik Jakob Aljaž je kupil svet tudi za dom na Kredarici in to tiste dni, ko so postavljali stolp na Triglavu. Bil je tedaj v Deschmannovi koči (koči Alpenvereina) in gledal, kako postavljajo stolp, pa mu je oskrbnik rekel, da zanj gotovo ne bi bilo prostora v koči, če bi prišli Nemci. Oskrbnikove besede so imele velike posledice. Aljaž je po vrnitvi domov pri priči kupil od dovške občine svet za nov dom, pisal v Ljubljano odbor SPD, naj skliče sejo in se pogovore o Triglavski koči, za katero je že kupil zemljo. Odbor SUD ni mogel odreči, izvedbo so poverili Aljažu.

Marca 1902 je SPD sklenilo postaviti v Vratih Planinski hotel, pa so se težave začele takoj na začetku: Odbor ni dobil posojila; po dolgem mole-dovanju je Kmetijska posojilnica odobrila le 10.000 kron. To pa je bilo za hotel premalo in tako je nastal v Vratih Dom. Tudi tu je imel Aljaž dosti dela. Dom je bil že 7. avgusta 1904 slovesno odprt ob udeležbi 600 navdušenih Slovencev. Marca 1909 je srušen plaz izpod Rogljice porušil najlepšo stavbo SPD. Aljaž je žalostno novico sporočil odboru a že zapisal: „Jaz vam hočem pomagati. Te točke v Vratih ne smemo pustiti!“ Začela se je velika uspešna akcija za nov Dom, ki je bil slovesno odprt 17. julija 1910 in je na zunaj še sedaj takšen, kot je bil.

PO ŠPORTNEM SVETU

KLUBI iz Slovenije so dokaj neuspešno začeli jesensko nogometno sezono. Ljubljanska Olimpija je prav katastrofalno izgubila v prvem kolu v Tuzli proti Slobodi z 0:4. V drugem kolu ni bilo dosti bolje; na ljubljanskem Stadionu jo je premagal beograjski Partizan s 4:2. V drugi nogometni ligi je bilo prvo kolo 20. avgusta. Uspešen je bil le Maribor, ki je doma premagal Kikindo z 2:0. Velenjski Rudar je izgubil v gosteh z Novim sadom 0:1, ljubljanski Mercator pa v Prijedorju z Rudarjem iz Ljubije z 1:2. Borba za obstanek bo torej huda; prva zvezna liga šteje 18 članov, druga pa le 16.

V TRSTU so se pomerili 20. avgusta mladi veslači Koroške, Julijske krajine, Benetk, Istre in Slovenije; manjkali so le Dunajčani, ki so se navadno udeležili tega tekmovanja. Prvo mesto je zasedla Slovenija s 40 točkami, isto število točk je zbrala tudi Julijska kra-

OBVESTILA

SOBOTA, 9. septembra:

Pouk srednješolskega tečaja „Ravn. Marka Bajuka“ v Slovenski hiši ob 15. Odbojarska tekma Banco Provincia de la Plata proti Repr. Zedinjena Slovenija, dekliška skupina, ob 17h.

NEDELJA, 10. septembra:

Nova maša Andreja Stanovnika v Slovenski vasi v Lanusu ob 9,30 uri. V Našem domu v San Justo mladinski dan.

ČETRTEK, 14. septembra:

Odbojarska tekma Repr. Zedinjena Slovenija proti 77 Futbol Club, mlajša skupina, na igrišču Aliansa 250, Ciudadela, ob 21,30.

PETEK, 15. septembra:

Dr. Miha Stariha: Človek iz epruvete — predavanje in razgovor, za dekleta in fante od 15. leta starosti. Na Pristavi, ob 20. uri.

SOBOTA, 16. septembra:

Festival mednarodnih folklornih ple-sov ob 19,30 v Našem domu v San Justo v priredbi Slovenske odbojarske reprezentance.

NEDELJA, 17. septembra:

V Slomškovem domu celodnevno praznovanje obletnice Doma. Odbojarska tekma C. A. Atlanta proti Repr. Zedinjena Slovenija, dekliška skupina, na igrišču ul. Arieta 2.967, San Justo, ob 11h.

SOBOTA, 23. septembra:

Proslava šolskih otrok na čast škofu Antonu Martinu Slomšku ob 16. uri v Slovenski hiši.

Dr. Miha Stariha: Človek iz epruvete — predavanje in razgovor, za starše. Na Pristavi, ob 20. uri.

Pouk slov. srednješolskega tečaja Rav. Marka Bajuka v Slovenski hiši ob 15 uri.

NEDELJA, 24. septembra:

Dr. A. Kukovica, DJ: Človek iz epruvete — predavanje in razgovor, za mladino in odrasle. Na Pristavi, ob 11. uri (po sv. maši).

Odbojarska tekma C. A. Quilmes proti Repr. Zedinjena Slovenija, dekliška skupina, na igrišču ul. Guido y Paz, Quilmes, ob 17h.

V Slovenskem domu v Carapachayu skupno kosilo — asado.

SOBOTA, 30. septembra:

Narodnopolitično delo v emigraciji — Miloš Stare: Poročilo o delu SLS v emigraciji; dr. Marko Kremžar: Nujnot političnega delovanja. Za tem debata. Ob 20 v Slomškovem domu.

NEDELJA, 1. oktobra:

Velika sanmartinska tombola. Na Pristavi: 15-letnica slovenske službe božje in prva obletnica kronarja podobe Marije Pomagaj. Družninska nedelja. Kosilo.

Odbojarska tekma Repr. Zedinjena Slovenija proti Centro Cultural Italiano, dekliška skupina, na igrišču ul. Arieta 2.967, San Justo, ob 11h.

SOBOTA, 7. oktobra:

Na Pristavi: 25-letnica šole dr. Fr. Prešerna — akademija in spevoigra Pomlad prihaja. Ob 18. uri.

NEDELJA, 8. oktobra:

Obletnica Našega doma v San Justo.

SOBOTA, 28. oktobra:

Manifestacijsko zborovanje ob 60-letnici Narodnega praznika in dneva slovenske zastave v Slovenski hiši.

Duhovne vaje za dekleta in fante bodo od petka 29. septembra do nedelje 1. oktobra.

DRUSTVENI OGLASNIK

Seja Medorganizacijskega sveta bo v petek 15. septembra ob 20. uri v Slovenskem domu v Carapachayu — kot je bilo sklenjeno na zadnji seji Medorganizacijskega sveta.

Slovenska radijska odaja je vsako nedeljo od 8 do 8,30 ure na radio Antartida.

Marsikateri se s tujim jezikom pači, z domačim pa berači.

Slovenski pregovor

DEKLETA IN FANTJE
ODBOJKARSKE REPREZENTANCE
„ZEDINJENA SLOVENIJA“

Vas vabijo na

**FESTIVAL MEDNARODNIH FOLKLORNIH
PLESOV**

dne 16. septembra ob 19,30 uri v NAŠEM DOMU, San Justo.

NASTOJAJO: ● SLOVENCİ ● UKRAJINCI
● HRVATJE ● ŠPANSKI
● ČEHI ● ŠKOTI

S petjem sodelujejo: Anica in Janez Rode, Bernarda, Helena,
Veronika in Marko Fink ter Janez in Mirko Vasle.

Po končanem festivalu prosta zabava ob veselih zvokih valčkov in
polk z orkestrom "TRIGLAV". — Posebej lepo vabljeni starši.
Vstopnice so v predprodaji pri fantih in dekletih Reprezentance ZS

SDO

Slovenska vas

SFZ

Te vabita na svoj

27. MLADINSKI DAN

V NEDELJO, 24. SEPTEMBRA 1978

s celodnevni programom

9.30 mladinska sv. maša
10.30 pričetek športnega programa
opoldne bo na razpolago kosilo
16.00 kulturni program
18.00 prosta zabava

Sodeluje: SLOVENSKI INSTRUMENTALNI ANSAMBEL

V nedeljo, 17. septembra

Vse Slovence vabimo na

praznovanje obletnice Slomškovega
doma v nedeljo, 17. septembra 1978.,
posvečeno boju za svobodo slov. naroda.

SPORED:

ob 10: Zbiranje občinstva, šolske mladine, za-
stopnikov ustanov in narodnih noš.

11: Dviganje zastav, pozdrav in SV. MAŠA z vse žive in umrle dobrotnike

12: KOSILO po izbiri in zmernih cenah.

16: ● Prihod in nastop SLOMSKOVE SOLE ● NAGOVOR predsednika
Nar. odbora g. Miloša Stareta ● SLOVENSKA PESEM — izvaja
S. P. Z. „Gallus“, pod vodstvom dr. Julija Savelli ● Odrski prikaz
iz zgodovine slovenskega naroda o turških vpadih — spisal univ.
prof. dr. Tine Debeljak — režija ga. Ema Kessler.

18: PROSTA ZABAVA

NA VESELO SVIDENJE!

SLOGA RAZPISUJE

POSEBNE, VEZANE DELNICE PO \$ 100.000.-

KI POLEG DIVIDEND DAJO ČLANU ŠE TE UGODNOSTI:

- BREZPLAČNO ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE ZA \$ 300.000.—
- PROST VSTOP NA LETOVIŠČE "SLOGA" SKOZI VSE LETO.
- BREZPLAČEN POSVET V POKOJNINSKI POSVETOVALNICI SLOGE.
- TAKOJŠNJE POSOJILLO DO \$ 500.000.— POD POSEBNO UGODNIMI POGOJI.

ZA VSE TISTE, KI BODO TE NOVE DELNICE VPLAČALI PRED
31. OKTOBROM T. L., SO SE POSEBNE UGODNOSTI! VSA PO-
DROBNEJŠA POJASNILA O TEM RAZPISU DOBITE V ZADRUŽ-
NI PISARNI OSEBNO ALI PO TELEFONU 658-6574.

IZZA ŽELEZNE ZAVESE

„Ljudje se v dovtipih zelo norče-
jejo iz komunizma. Zakaj neki?“
„Koncem koncev ga res nihče ne mo-
re jemati resno.“

**Prosimo, ne odlašajte s
poravnavo naročnine!**

INTERMODULO

opozarja posebej

Slovence

na

svoje izdelke

PUERTAS PLEGABLES
Intermódulo

desde \$22.500.- m2
en maderas, vitraux,
laminados plásticos y
telas vinílicas

Fábrica, Ventas
y Envíos Interior:
Rio de Janeiro 677 Cap. Fed.
812-7490 y 2069

Sucursales:
Capital: Av. Juan B. Justo 3976
San Miguel:
Av. León Gallardo 383

ZAHVALA

Odbor zavetišča dr. Gregorija Rož-
mana se prisrčno zahvaljuje vsem, ki
so pripomogli k lepo uspeli prireditvi
v nedeljo 27. avgusta t. l., ob priliki
3. obletnice blagoslovitve.

Posebna zahvala g. Kržišniku Jo-
žetu, ki je za to priliko spet daroval
„junca“; zahvala gospem za darovano
pecivo in gospem za izvrstno njihovo
kuhinja.

Hvala vsem gostom, ki ste s svojo
udeležbo podprli to potrebno ustanovo.

Odbor.

Prof. dr. JUAN JESUS BLASNIK

špecialist za ortopedijo
in travmatologijo

Marcelo T. de Alvear 1241, pritličje
Capital Federal
Tel. 398-2413

Ordinira v torek, četrtek in soboto
od 17. do 20. Zahtevati določitev
ure na privatni telefon 628-4188.

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL CASCANTE

Escribano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires
Pta. baja, ofic. 2
T. E. 35-8827

OSREDNJA HIŠA:

LOMAS DE ZAMORA

Av. Hipólito Yrigoyen 8854/62

Tel.: 243-2291

(med Boedo in Sáenz)

Vse za dom

Pohištvo

Dekoracije

PODRUŽNICE:

EZEIZA

Ruta 205 (nasproti postaje)
Tel. 295-1197

C. SPEGAZZINI

Av. 25 de Mayo 136

SAN JUSTO

Almafuerte 3230

(eno kvadro od občine)

LOMAS DE ZAMORA

Hipólito Yrigoyen in Laprida

ESLOVENIA LIBRE

Editor y director: Miloš Stare

Redacción y Administración:

Ramón L. Falcón 4158

1407 Buenos Aires,

Argentina

T. E. 69-9503

Uredniški odbor:

Miloš Stare, Pavle Fajdiga,

dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj

in Tone Mizerit

Correo
Argentino
Central (B)

FRANQUEO PAGADO

Concesión N° 5775

TARIFA REDUCIDA

Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 1.419.886

Naročnina Svob. Slovenije za l. 1978:
za Argentino: \$ 8.500.— (850.000), pri
pošiljanju po pošti \$ 9.500.— (950.000);
ZDA in Kanada pri pošiljanju z avion-
sko pošto 25 USA dol.; obmejne dr-
žave Argentine 20 USA dol.; Avstra-
lija 31 USA dol.; Evropa 28 USA dol.;
ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje
z nayadno pošto 19 dol.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados
Unidos 425, 1101, Buenos Aires, T. E.
33-7213.

KREDITNA ZADRUGA

"SLOGA" z.o.o.

BME. MITRE 97

RAMOS MEJIA

T. E. 658 - 6574

URADNE URE:

PONEDELJEK, SREDA IN PETEK
OD 15. DO 19. URE.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi najine nepozabne sestre

Ane Šmajd

se prav iskreno zahvaljujem g. Matiju Borštnarju, ki jo je v bolezni
obiskoval, ji prinašal sv. obhajilo in podelil sv. zakramente za umira-
joče ter papeški blagoslov.

Nadalje gg. Bergantu, dr. Gnidovcu, dr. Žaklju in msgr. Oreharju
za opravljene molitve na domu.

Prav tako iskrena zahvala dr. A. Starcu za opravljeno pogrebno
sv. mašo, opravljene molitve in poslovilne besede.

Iskren Bog plačaj, vsem za vse!

Sestri Franca in Ivanka

Buenos Aires — San Justo

Mirno je v Bogu zaspala

na prvo soboto 2. septembra 1978

na svojem domu v Buenos Airesu gospodična

Marija Petelin

bivša upraviteljica Dekliške šole v Ribnici

V molitev in lep spomin jo priporočajo sestri in bratje:

Ivanka v Ribnici,

Francka,

Ivan p. Ciril, cistercijan,

Jože z družino,

Andrej z družino.

Nečak: Jože z družino. — Vsi v Argentini.

Buenos Aires — Ribnica, 2. septembra 1978.

Ljuba Mimi! Počivaj mirno v Bogu v Argentinski zemlji!

Srčno se zahvaljujemo vsem rojakom in domačinom, ki so našo
pokojno sestro prišli kropiti in jo spremljali na zadnji poti na pokopa-
lišče v tako velikem številu. Bog plačaj po svoji dobroti vsem daroval-
cem vencev in cvetja in za njihove molitve.

Posebno hvaležnost dolgujemo mons. Antonu Oreharju, direktorju
slovenskih dušnih pastirjev, za vodstvo pogreba; g. Jožetu Košičku
in g. Dr. Filipu Žaklju za sv. maše ob krsti na domu in za poslovilne
in tople besede.

Bog usliši molitve in jim plačaj žrtve ob krsti in kropljenju čč.
gg.: dekanu Cirilu Milaveu, Matiji Lamovski, Albinu Avguštinu, Ladi-
slavu Lenčku, dr. Mirkotu Gogali, dr. Francetu Gnidovcu, dr. Alojziju
Starcu, glavnemu policijskemu kaplanu Jožefu Guštinu, Jožefu Škerb-
cu, Janezu Markiču, Antonu Pintariču, ribniškemu rojaku frančiškemu
P. Gabrijelu Arko, Mirkotu Grbcu, P. Carlosu Wagenführerju.

Prav tako toplo se zahvaljujemo častitim sestram Družbe Sv. Jo-
žefa z ulice Avelaneda, kjer njen brat vrši službo hišnega kaplana
že več kot polnih 29 let.

Bog bogato povrni vsem dobrim srcem rojakov in domačinov, ki
so nam tako požrtvovalno pomagali v tej uri bridkosti.

Toplo se zahvaljujemo Slovenski Hranilnici „Sloga“ za točno
izplačilo zavarovalnine.

Naj bo vse v večno božjo čast in v dobro bližnjemu!